

Autonomia de Centres

Què ha fet i què farà ASPEPC·SPS?

A principis del passat mes d'agost es va promulgar (DOGC núm. 5686-5/08/2010 Pàg. 61485), el Decret d'autonomia de centres. Aquest decret desenvolupa alguns dels aspectes més sinistres de la LEC, curiosament també aprovada durant l'estiu. En la tradició de règims que pietosament qualificarem de poc democràtics.

Com ja explicàrem arrel de l'aparició de l'esborrany d'aquest Decret, la nova genialitat dels responsables polítics de l'Educació tant a Catalunya com a l'estat central és l'Autonomia de centres. Insistim: **no hi ha cap correlació demostrable entre el grau d'autonomia que tenen els centres i la qualitat del servei que presten.** I això en el millor dels casos, és a dir, que fos una autonomia veritable i no el que representa aquest Decret juntament amb el proper Decret de direccions.

El llenguatge infecte que s'empra en ambdós textos requereix traducció: "Permetre l'autonomia de gestió dels centres", significa abandonar-los a la seva sort. "Dotar d'una (pretesa) major autoritat als directors" és reduir-los a la condició de capatassos. Establir "concrecions del currículum" significa propiciar que a cada centre s'acabi impartint un currículum diferent i cada cop més rebaixat, sense respectar les especialitats docents. Vincular l'organització de cada centre al seu projecte educatiu significa elevar a rang de llei l'amiguisme més rampant, garantit a més per la derogació del reglament de centres. Establir "perfils docents" apart de l'especialitat docent o permetre que els directors nomenin directament el professorat substitut són mètodes de provisió de places propis d'altres èpoques.

A continuació destaquem aquells aspectes més fortament negatius que tant en l'àmbit de l'acció sindical com en del professorat als centres hem de combatre per tal que no s'arribin a posar en marxa.

1. Autonomia pedagògica i projecte educatiu.

Segons la LOE i la LEC cada centre ha de tenir el seu projecte propi. No està clar que els centres públics hagin de tenir projectes gaire diferents uns dels altres, però tal i com s'articula aquesta pretensió en el decret, el disbarat pot arribar a ser de dimensions colossals.

En primer lloc, s'identifica el projecte educatiu amb el de direcció (art. 31). Ni tan sols s'esmenta el claustre. El professorat no hi té res a dir, tot i que estarà obligat a acatar-lo, per absurd que pugui ser. I ja hem vist uns quants projectes indescriptibles. A més, en un text que sembla adreçat a l'escola privada s'insisteix en el "caràcter propi" i la "identitat" del centre (art.4 i 5). Quins són en l'escola pública?

La pretesa “autonomia pedagògica” que en cap cas pot anar contra dels sagrats principis de l'escola inclusiva i la coeducació (art.5c) consisteix bàsicament en:

- **Permetre la rebaixa dels continguts curriculars a mínims (art.5) i, a canvi, establir d'objectius addicionals (?)** (art. 5.2). A banda de la més que discutible legalitat de permetre que un centre fixi objectius addicionals als establerts per la legislació vigent, es tracta de consolidar una doble xarxa dins de l'escola pública: els centres “de referència” on es fa classe o quelcom per l'estil i els centres-magatzem per tenir custodiats els nens, -si pot ser fins els 18 anys- i que no facin nosa pel carrer o buscant feina.

- **Carregar-se les especialitats docents: L'efecte buscat és convertir la secundària en una etapa més de la primària.** Ja coneixem l'aversion que els experts pedagogs del Departament senten per l'educació secundària. S'insisteix de nou en l'intent de dissoldre una de les seves característiques essencials, les especialitats docents. I això que el Departament ja va haver d'incloure-les, a contracor, en el Decret d'ordenació de l'ESO. No apareixen esmentades en els criteris de confecció de les plantilles (art.49) i fins i tot s'aconsella tractar de bandejar-les com es pugui, saltant-se l'ordenament jurídic vigent que les considera preceptives, en nom de la “globalitat de l'acció educativa” (sic) (art.22c), el nom que té ara l'aberració de les “àrees de coneixement” del Decret d'Ordenació. Traduït al català: es pretén que impartim el que ens manin sense tenir en compte quina és la nostra especialitat:

“Les mesures esmentades a l'apartat anterior poden afectar variables com l'ús del temps i dels espais, l'agrupament de l'alumnat i els criteris d'assignació de docència al professorat” (art 14.2)

- **Permetre l'assignació d'hores d'unes matèries a unes altres** mitjançant “estratègies didàctiques pròpies”:

“1. En la concreció i desenvolupament del currículum, que s'ha de recollir en el projecte educatiu, els centres poden implantar estratègies didàctiques pròpies que requereixin una organització horària de les matèries diferent de l'establerta amb caràcter general, amb l'objectiu fonamental de millorar els resultats educatius de l'alumnat i els processos d'ensenyament i aprenentatge. En aquestes estratègies s'hi entenen compresos els projectes didàctics propis prèviament autoritzats” (art.16)

La insistència en els invents pedagògics seria còmica si no fos patològica. Encara no hem fet prou experiments? Una revisió dels innumerables plans de millora, estratègics i altres als quals els centres s'han vist obligats a apuntar-se els darrers anys per obtenir algun finançament addicional podria ser la base d'una antologia del disbarat veritablement monumental. El greu, però, és saber que hi ha “plans” que consisteixen en treure hores d'unes matèries i donar-les a unes altres. Com es pot justificar una mesura així? En un moment de lucidesa, el mateix text del decret preveu la possibilitat que allò que s'acabi impartint en alguns casos sigui ridícul:

“En tot cas, el centre ha de mantenir la concreció dels currículums a disposició de l'Administració educativa per tal que aquesta en pugui comprovar l'ajustament als mínims curriculars que garanteixen la validesa dels títols corresponents als ensenyaments reglats impartits.”(art.17.3)

Hi ha d'altres mesures delirants en el decret però en destacarem només una: **a banda de considerar les tutories com a feina obligatòria, (art.38), es pretén que la seva tasca inclogui (art.15, entre d'altres) aspectes “personals”. Fins a quin punt?**

2. Autonomia organitzativa

“Article 20

Criteris específics per a l'estructura organitzativa dels centres públics

1. Correspon al director o directora de cada centre públic establir els elements organitzatius del centre determinats pel projecte educatiu i concretats en el projecte de direcció i, d'acord amb les competències dels òrgans de govern i participació, adoptar i impulsar mesures per millorar-ne l'estructura organitzativa, en el marc de les disposicions aplicables.”

Més clar: el projecte educatiu estableix el nombre de càrrecs unipersonals que hi haurà al centre (art.41). **Atès que es deroga el reglament de centres, la direcció del centre podrà, sense altra limitació que l'assignació econòmica segons el projecte i la grandària del centre, repartir els càrrecs que hagi proposat en el seu projecte** (art. 43). L'equip directiu serà de tres persones (art.30.1), ampliable segons el projecte (ja hi som! art.34 i 35). El nombre mínim de departaments es redueix a només dos i sense relació amb les especialitats docents. Esperem que el seny s'imposi i els projectes de centre incloguin el nombre de departaments didàctics necessaris. En aquest sentit,

encoratgem els claustres a procurar que sigui així.

3. Gestió de personal.

El decret insisteix en la ja coneguda obsessió del Departament per impedir els procediments de provisió de places propis d'una administració pública moderna. el Departament prefereix el sistema "digital" de nomenament, com a la fase prèvia de les adjudicacions provisionals o en l'IOC. Atès que no poden evitar que hi hagi concursos de trasllats -si més no han de convocar els d'àmbit estatal- si'estableixen, ara amb caràcter general, una sèrie de mecanisme gairebé feudals, alguns dels quals ja fa anys que funcionen:

"La direcció de cada centre públic pot proposar al Departament, en funció de les necessitats derivades del projecte educatiu i concretades en el projecte de direcció del centre, requisits de titulació i capacitació professional docent respecte de determinats llocs de treball docents a proveir pel procediment de concurs general. Així mateix pot proposar els llocs de la plantilla docent als quals se'ls atorga un perfil singular d'acord amb el projecte educatiu que s'han de proveir mitjançant el procediment de concurs i la definició dels perfils professionals dels llocs d'especial responsabilitat que donen suport als òrgans de govern del centre per al desenvolupament del projecte educatiu i l'aplicació del projecte de direcció. Aquests darrers llocs es proveeixen pel procediment de provisió especial." (art.49.3)

Ja fa anys que denunciem els "perfils docents", aquest invent que consisteix en pretendre que per a impartir una matèria en un determinat centre no és suficient amb l'especialitat obtinguda per oposició o habilitació sinó que cal una esotèrica capacitat professional addicional que no hem trobat definida enlloc. ASPEPC·SPS ha preguntat reiteradament quina és aquesta "capacitació professional docent" afegida a la titulació. No hem rebut resposta. Però està clara.

Fins ara aquest invent els ha permès potinejar en les adjudicacions provisionals. Però ara es dona un pas més: la direcció d'un centre pot establir uns criteris específics que no són l'especialitat obtinguda per oposició a l'hora d'adjudicar una plaça al concurs de trasllats. Aquesta no és la única mesura del Decret que no és només arbitrària i indecent, sinó també molt probablement il·legal. **Com la pretensió de dotar les direccions amb la capacitat de nomenar el professorat interí:**

"El director o directora pot nomenar, d'acord amb els criteris i procediment que estableixi el Departament d'Educació, el personal interí docent per cobrir substitucions temporals en el seu centre, seleccionant directament la candidatura més adequada per al lloc de treball en el centre, tot respectant la prelación de les persones aspirants, entre les que hagin accedit a la borsa de treball per mitjà de les convocatòries públiques previstes a l'article 122.1 de la Llei d'educació, d'acord amb els principis d'igualtat, mèrit i capacitat. En el nomenament de les substitucions, la direcció haurà de respectar el procediment de gestió i els criteris d'ordenació de la borsa de treball que determini el Govern."(art.50.6)

Il·legal i contradictòria: com podrà un director nomenar "la candidatura més adequada" i a la vegada respectar la "prelación de les persones aspirants", és a dir, el número d'ordre a la borsa de treball? El professorat més veterà recordarà sense dubte en quina època es cobrien les substitucions amb aquest mètode.

I finalment, per tal de fer-nos callar es dota les direccions amb una increïble capacitat de sanció que no té encaix possible en la legislació vigent (només cal consultar el text legal que el mateix article esmenta);

"Correspon al director o directora del centre imposar sancions disciplinàries per les faltes lleus que es relacionen a l'article 117 del Text únic de la Llei de la funció pública de l'Administració de la Generalitat de Catalunya aprovat pel Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, comeses pel personal del centre en relació amb els seus deures i obligacions. Ha de fer-se pel procediment disciplinari sumari regulat en el Reglament de règim disciplinari de la funció pública de l'Administració de la Generalitat, que el Departament d'Educació adaptarà a les característiques específiques dels centres educatius, i amb audiència a la persona interessada. La resolució del procediment sumari es podrà recórrer en alçada davant de la direcció dels serveis territorials o de la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona, segons correspongui." (art.50.4)

Una altra potestat nova de la direcció que els responsables del departament no han sabut o no han volgut aclarir-nos és la possibilitat de fer-nos "encàrrecs transitoris":

“Encàrrec transitori de funcions a òrgans unipersonals de direcció addicionals, a òrgans unipersonals de coordinació i a altres persones membres del claustre, amb caràcter accidental o transitori.

Sense perjudici del que s'estableix en els articles anteriors i quan no estiguin atribuïdes expressament a altres òrgans unipersonals de direcció o coordinació per les normes d'organització i funcionament del centre, el director o directora del centre pot encarregar als òrgans unipersonals de direcció, als òrgans unipersonals de coordinació i a altres persones membres del claustre funcions de gestió, coordinació i docència, sempre que siguin adequades a la seva preparació i experiència i tinguin caràcter transitori. El professorat afectat té l'obligació d'assumir-les i exercir-les dins de la jornada de treball setmanal que tingui assignada.”

El departament concep l'exercici de la direcció com una satrapia. A canvi d'abandonar els centres a la seva sort i carregar el mort a les direccions -fins i tot les autoritza a endeutar-se mentre no arribi l'assignació econòmica! (art.51.2)- perquè se'n surtin com puguin, el Departament apuja el sou als directors (al mateix temps que ens l'ha baixat a la resta, això sí) i els atorga capacitat de contractació, de sanció i d'imposició de tasques afegides a les que ens pertoca assumir legalment. Potestats que, llevat de determinats casos, els professors i professores que ocupen càrrecs directius no han demanat.

4. Avaluació de la tasca docent.

Cap professional té por d'una avaluació objectiva de la seva feina. El que resulta inadmissible és que l'avaluació del projecte del centre inclogui la del professorat de manera que afecti a les retribucions i a la “carrera docent”.

“Avaluació de centres i avaluació de l'exercici de la docència.

1. En l'avaluació de l'exercici de la docència s'ha de prendre en consideració la implicació del professor o professora en la implementació de les propostes de millora derivades de l'avaluació del centre.

2. El resultat positiu de l'avaluació de l'exercici de la docència condueix als reconeixements professionals que escaiguin sobre l'adquisició de graus docents en el professorat dels centres públics i sobre els elements de promoció professional docent en el professorat dels centres privats concertats.” (art. 60).

És a dir que **es valorarà la submissió al projecte- per estúpid que sigui- i no pas la competència professional.** Segons resulti aquesta avaluació es tindrà dret a adquirir els “graus docents” que substituiran els actuals sexennis.

5. Convivència i disciplina.

L'únic que ha caigut de l'esborrany era la pretensió que una sanció provisional que comportés la privació del dret d'assistir a classe - una expulsió cautelar per "falta molt greu contra la convivència"-, requereixi l'acord de la família (25.4). En qualsevol cas, la conformitat dels pares o progenitors segueix sent preceptiva per a la sanció definitiva: "*Es procurarà*" l'acord (art. 25.6), "*hauran de manifestar la seva conformitat*" (art. 25.3) i, finalment, l'article 24 determina, entre els criteris que "*s'han de tenir en compte*" per aplicar una sanció "*l'existència d'un acord explícit amb els progenitors o tutors legals*" (24.3.d). A més a més, en derogar el títol IV del Decret de drets i deures dels alumnes, marc legal fins ara dels reglaments de règim interior dels centres, s'obre la porta a un escenari inèdit i jurídicament surrealista. Cada centre (es a dir, cada director) podrà establir les seves normes de conducta amb una discrecionalitat tan variable que, de fet, es podrà donar el cas que conductes prohibides en un centre siguin tolerades en un altra. No sabem si aquest despropòsit obeeix a alguna intenció o és simplement el resultat d'una redacció absolutament incompetent.

6. Què ha fet i que farà ASPEPC·SPS contra aquest Decret aberrant?

Durant tot el curs passat un dels principals objectius pels quals ASPEPC·SPS va convocar al professorat a la vaga va ser demanar la retirada d'aquest Decret. Malgrat l'esforç del professorat i el seguiment de les vagues, a l'estiu, i només falta amb “nocturnitat”, el Departament va decidir publicar el Decret sense incorporar ni tan sols un dels suggeriments que en els pocs diàlegs que va haver-hi els hi vam fer. Ara toca la via judicial. **ASPEPC·SPS ha presentat un recurs davant dels tribunals impugnant tot els aspectes que considerem il·legals i perjudicials per a les condicions laborals del professorat de secundària. Us informarem aviat de tots els punts recorreguts. Esperem que els tribunals posin el Departament al seu lloc.**